

תזכיר חוק דחיית מועדים לתשלום קנסות (נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020

הגדרות

1. בחוק זה –

"קנס" – תשלום מהתשלומים המפורטים בתוספת הראשונה ;
"המרכז לגביית קנסות" – המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות כמשמעותו בסעיף 2 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995¹ ;
"התקופה הקובעת" – התקופה שמיום י"ד באדר התש"ף (10 במרס 2020) עד 45 ימים ממועד פרסום חוק זה או עד למועד מאוחר יותר שקבע שר המשפטים לפי סעיף 9 ;
"תקופת הדחייה" – 60 ימים או תקופה ארוכה יותר שקבע השר לפי סעיף 9.

דחיית המועד לתשלום

2.

נקבע מועד לתשלום קנס או חלק ממנו לפי חיקוק, פסיקה של בית משפט, או החלטה של תובע, והמועד לתשלום חל בתקופה הקובעת, והקנס או חלק מהקנס, לפי העניין, לא שולם עד יום פרסומו של חוק זה, יידחה המועד עד תום תקופת הדחייה.

מועדי תשלום שקדמו לפרסום החוק

3.

(א) קנס כאמור בסעיף 2 שמועד תשלומו חל בתקופה שבין תחילת התקופה הקובעת למועד פרסום חוק זה ובשל אי תשלומו במועד הקבוע נוספה לו תוספת פיגור לפי דין - תבוטל תוספת הפיגור.

(ב) הועבר קנס כאמור בסעיף קטן (א) לגבייה במרכז לגביית קנסות יפחית המרכז את תוספת הפיגור שנוספה לקנס כאמור בסעיף קטן (א) ויקבל את התשלום על הקנס לפי הוראות סעיף 2 .

4. תשלום בשיעורים

(א) קבע בית המשפט כי קנס ישולם לשיעורין לפי סעיף 66(ב) לחוק העונשין, ונדחה מועד תשלומו של חלק מהקנס לפי סעיף 2, יידחו מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות את שאר המועדים לתשלום יתרת הקנס, בהתאמה, ובלבד שמשלם הקנס הגיש להם הודעה על כך בכתב.

(ב) אדם החייב בתשלום קנס כאמור בסעיף קטן (א) שמועד תשלום אחד השיעורים חל בין תחילת התקופה הקובעת למועד פרסום חוק זה, ובשל אי תשלום השיעור במועד הקבוע לתשלום, הועמד כל הקנס לפירעון מיידי בהתאם להוראות פסק הדין רשאי להגיש למרכז לגביית קנסות בקשה לקביעה מחדש של כל המועדים בהתאמה לשיעורים שנקבעו בפסק הדין.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.

5. דחיית מועד להגשת בקשה לביטול קנס או להישפט
- נקבע בחוק מועד להגשת בקשה לביטול קנס או להישפט על עבירה, והמועד האמור חל בתקופה הקובעת, יידחה המועד להגשת הבקשה עד תום תקופת הדחייה.
6. דחיית מועד ביצוע של מאסר במקום קנס
- (א) נתן בית המשפט צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס, שהוטל לפי סעיף 71 לחוק העונשין או סעיף 19 לחוק העבירות המנהליות, וביום פרסומו של חוק זה טרם החל המעצר לפי הצו, יידחה מועד ביצוע המאסר עד תום התקופה הקובעת.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לעניין צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס, לגבי חייב שהוא אסיר שפוט כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר, התשל"ב-1971², והוא צפוי להשתחרר לפני תום התקופה הקובעת ואשר סכום הקנס שבשלו הוטל עליו מאסר במקום קנס, עומד על 50,000 שקלים חדשים או יותר.
7. סייג לתחולה
- על אף האמור בסעיף 2, הוראות חוק זה לא יחולו על הקנסות המפורטים בתוספת השנייה.
8. שינוי התוספות
- שר המשפטים רשאי, בצו, להוסיף סוגי קנסות נוספים לתוספת הראשונה ולתוספת השנייה.
9. הארכת התקופה הקובעת
- (א) שר המשפטים רשאי להאריך בצו בהסכמת שר האוצר את התקופה הקובעת לתקופות נוספות שלא יעלו על ששה חודשים במצטבר; קבע השר כאמור, יקבע, בצו, גם את תקופת הדחייה, בהתאמה.
- (ב) הארכת התקופה הקובעת כאמור בסעיף קטן (א) ביחס לקנסות המשולמים לרשויות מקומיות או לוועדות תכנון ובנייה תהיה גם בהסכמת שר הפנים.
10. שמירת דינים
- אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכות הקבועה לפי כל דין להאריך תקופה לתשלום קנס או להפחית תוספת פיגור.
11. ביצוע
- שר המשפטים ממונה על חוק זה.

תוספת ראשונה (סעיפים 1 ו-8)

- (1) קנס שהטיל בית משפט לפי כל דין, אשר על תשלומו חל המועד הקבוע בסעיף 66 לחוק העונשין, התשל"ז-1977³ (להלן – חוק העונשין);

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.
³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

- (2) קנס מינהלי שהוטל לפי חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985⁴ ;
- (3) קנס שהוטל בשל עבירות קנס מכוח סעיף 221 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁵ (להלן – חוק סדר הדין הפלילי) פקודת התעבורה⁶ או דין אחר ;
- (4) קנס מכוח חוק הסמים המסוכנים (עבירת קנס מיוחדת – הוראת שעה), התשע"ח-2018⁷ ;
- (5) סכום התחייבות להימנע מביצוע עבירה לפי סעיף 76 לחוק העונשין ;
- (6) תשלום שנכלל בהסדר מכוח סעיף 67ג(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי ;
- (7) תשלום שפסק בית משפט לפי סעיף 254 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965⁸ ;
- (8) כפל הוצאות בהתאם לסעיף 16א(ב) לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1983⁹ ;

תוספת שנייה

(סעיפים 7 ו-8)

- (1) כל קנס מנהלי שהוטל מכוח תקנות שעת חירום שהתקינה הממשלה ושעניינן נגיף הקורונה החדש.
- (2) כל קנס שהטיל בית משפט מכוח תקנות שעת חירום שהתקינה הממשלה ושעניינן נגיף הקורונה החדש וכן מכח סעיף 218 לחוק העונשין ;
- (3) קנס שהטיל בית משפט מכוח סעיפים 6 ו-7 לפקודת ביזיון בית משפט¹⁰ ;
- (4) קנס שהטיל בית משפט בגין הפרעה לדיון מכוח סעיף 72 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984¹¹ ;

⁴ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31.

⁵ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

⁶ דיני מדינת ישראל נוסח חדש 7, עמ' 173.

⁷ ס"ח התשע"ח, עמ' 916.

⁸ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

⁹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

¹⁰ חוקי אי"י, כרך א', עמ' 332.

¹¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

דברי הסבר

כללי

מדינות העולם וישראל בתוכן נמצאות כעת בעיצומה של פנדמיה, מגיפה כלל-עולמית כתוצאה מהתפרצות והתפשטות נגיף Novel Coronavirus nCov-2019 (להלן: "נגיף הקורונה"). ביום 11.3.2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על המחלה כעל מגפה עולמית, צעד חריג בעל משמעויות מרחיקות לכת. נגיף הקורונה הוא נגיף חדש, שאין לאוכלוסייה חסינות נגדו, ואין חיסון שבאמצעותו ניתן למנוע את התפשטות המחלה. המחלה עוברת מאדם לאדם על ידי הפרשות מדרכי הנשימה (כגון עיטוש או שיעול), אין לה טיפול רפואי ידוע והיא עלולה לגרום לתחלואה ותמותה המונית משמעותית. בהעדר חיסון או דרכי מניעה אחרות, הדרך היחידה למנוע הדבקה והתפשטות של הנגיף היא על ידי צמצום מגע בין אנשים, בידוד של החולים במחלה ושל מי שנחשד כחולה בה, והימנעות מהתקהלות. מדינות רבות בעולם וישראל בתוכן נוקטות כעת צעדים מרחיקי לכת על מנת לצמצם את ההדבקה ואת התפשטות המחלה, כגון הטלת מגבלות תנועה חמורות על כלל אוכלוסיית המדינה או על חלקים רחבים ממנה, הגבלת כניסת אנשים ממדינות אחרות, הטלת חובת בידוד ועוד.

ביום 15.3.20 התקינה הממשלה תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020. תקנות אלה מגדירות כעבירות פליליות הפרה של חובת הבידוד, הפרה של חובת דיווח למשרד הבריאות של מחויב הבידוד, וסירוב להתפזר לאחר ששוטר הורה על פיזור התקהלות או התכנסות בין-לאומית, שהעונש בגינן הוא שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

בעקבות החמרה משמעותית בהתפשטות נגיף הקורונה בישראל ועלייה במספר הנדבקים בנגיף, התקינה הממשלה ביום 21.3.20 תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 שעניינן, בין היתר, הגבלת פעילות מסחר, בילוי ופנאי וקביעתן של סנקציות פליליות נקבעו על מפעיל שמפר תקנות אלו. ביום 25.3.20 תוקנו תקנות אלו ונוספו אליהן הגבלות נוספות ועבירות פליליות לצידן כדוגמת איסור יציאה ממקום מגורים מלבד למטרות ספציפיות המנויות בסעיף, איסור שהיה בחוף ים, גן ציבורי וגן שעשועים, איסור תפילה במקום שאינו מקום מגורים. תקנות אלו מתוקנות מעת לעת לפי הצורך.

עוד בעקבות החמרה זו, התקינה הממשלה ביום 22.3.20 את תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), תש"ף-2020 הקובעות הגבלות על מספר העובדים במקום עבודה.

כלל ההגבלות הללו ועוד נוספות שלא פורטו לעיל, שהוטלו על משקי בית ועסקים בישראל במטרה להתמודד עם נגיף הקורונה צמצמו באופן משמעותי את הפעילות הכלכלית והחברתית, ועקב כך הביאו לשינויים באופי והיקף התעסוקה של יחידים וחברות. המצב הכלכלי שנוצר יצר חוסר ודאות כלכלית לאזרחים רבים והביא להקטנה שאינה צפויה בהכנסות של חלק גדול ממשקי הבית והעסקים, ולקושי בפירעון חובות. נוכח המצב הכלכלי החריג שבו נמצאים רבים מאזרחי ישראל, מוצע לדחות את מועד התשלום של קנסות והוצאות משפט (להלן: "קנסות") לטובת המדינה והרשויות המקומיות בתקופה של 60 ימים.

לסעיף 1

בסעיף זה מוצע להגדיר מינוחים בהם נעשה שימוש במסגרת החוק. להגדרה "קנס" – מוצע להגדיר כי קנס יהיה תשלום מהתשלומים המפורטים בתוספת הראשונה. להגדרה "התקופה הקובעת" – מוצע לקבוע כי החוק יחול רטרואקטיביות החל מיום 10.3.2020 ועד 45 יום לאחר מועד פרסומו או עד למועד מאוחר יותר שקבע שר המשפטים לפי סעיף 9. מוצע לקבוע תחולה רטרואקטיבית כאמור שכן ביום 10.3.2020 התחילו לחול מגבלות על המשק שהשפיעו על מצבו הכלכלי של הציבור. עם זאת, יצוין כי התחולה הרטרואקטיבית תהיה תלויה במועד שבו ייכנס ההסדר לתוקף. מצד אחד, כאמור, יש טעם להתחשב בכך שהמצב הכלכלי השתנה כבר בתחילת חודש מרס. מצד שני, ככל שההסדר המוצע יאושר וייכנס לתוקפו במועד מאוחר יותר, עלול להתעורר קושי לגבי ההחלה הרטרואקטיבית הארוכה ביחס למי שכבר שילמו את קנסותיהם בתקופה זו. נוכח כל אלה, הגדרת התקופה הקובעת תיבחן שוב בהמשך. להגדרה "תקופת הדחייה" – מוצע לקבוע כי תקופת הדחייה תהיה 60 ימים או תקופה אחרת שקבע שר המשפטים בהתאם לסעיף 9.

לסעיף 2

לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע שמועד התשלום של קנסות יידחה בשל המצב הכלכלי החריג בתקופה זו. במקרה שבו הוטל קנס כמפורט בתוספת הראשונה, והמועד לתשלום הקנס חל בתקופה הקובעת יידחה מועד תשלום הקנס ב- 60 ימים מהמועד המקורי לתשלום. המשמעות של דחייה זו היא שהוראות הנוגעות לאי תשלום הקנס במועד, לרבות תוספת פיגור והליכי גבייה, יחולו ביחס למועד התשלום החדש. דחיית מועד תשלום הקנס חלה לגבי כל מועד שנקבע לתשלום קנס בין אם נקבעו בחיקוק, פסיקת בית משפט או על ידי תובע. כמו כן, יובהר, כי הוראות אלו אינן חלות על קנסות שמועד התשלום שלהם חלף בטרם תחילת התקופה הקובעת וכן הן אינן חלות על קנסות אשר שולמו במלואם למדינה או לרשויות המקומיות.

לסעיף 3

לסעיף קטן (א) סעיף זה נועד לתת מענה לקנסות שמועד התשלום שלהם נמנה בתקופה הקובעת אך חלף בטרם פרסום חוק זה, ולכן התווספה להם תוספת פיגור. מכיוון שמטרת החוק היא לאפשר דחייה של תשלום הקנסות בתקופת החירום אשר החלה לפני מועד פרסום החוק מוצע כי תשלומים שמועד תשלומם חלף בתוך התקופה הקובעת ובטרם פרסום החוק, והם לא שולמו, ייקבע להם מועד תשלום חדש כאמור בסעיף 2 לחוק ובהתאם

גם תבוטל תוספת הפיגור על תקופה זו.

לסעיף קטן (ב) במקרים שבהם הועברו לגבייה במרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות חובות בגין קנסות כאמור בסעיף קטן (א), התוצאה של יישום סעיף קטן (א) תהיה שיהיה על המרכז להשיב את כל התשלומים לפי סעיף קטן (א) אל הרשויות אשר גובות את תשלום הקנס. מכיוון שהחזרת התשלומים אל הרשויות מעוררת קשיים יישומיים ועל מנת לאפשר את דחיית מועד התשלום של קנסות אלו, מוצע כי ביחס לקנסות לפי סעיף קטן (א) שהועברו כבר לגבייה במרכז לגביית קנסות מכיוון שחלף מועד פירעונם, יהיה המרכז מוסמך להפחית את תוספת הפיגור ולגבות את התשלום במועד החדש על אף שטרם התגבשו לחוב, כהגדרתו בחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995.

סעיף 4

לסעיף קטן (א) במקרה שבו אדם משלם קנס בהתאם לפריסה לתשלומים שבית המשפט קבע, מוצע כי בדומה לדחיית תשלום מלוא הקנס תבוצע דחייה של הסדר התשלומים תוך שמירה על אופן הפריסה. כלומר, אופן הפריסה יישמר אך כל מועדי התשלום בשיעורים יידחו ב-60 ימים.

לסעיף קטן (ב) במקרה שבו חלף מועד פרעון של תשלום חלקי אשר חל בתקופת ההארכה ועקב כך הועמד כל הקנס לפרעון מיידי, יפרוס המרכז, על בסיס בקשת חייב, את תשלומי הקנס בהתאם להוראות בית המשפט בעניין זה.

לסעיף 5

בהתאם לדחיית מועד תשלום הקנסות מוצע גם לדחות את המועד להגשת בקשה להישפט בעבירות ברירת משפט ובעבירות מנהליות, וכן את המועד להגשת בקשה לביטול הקנס.

לסעיף 6

מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) כי הפעלתם של צווי מאסר לביצוע מאסר במקום קנס שהטיל בית המשפט תידחה עד למועד סיום התקופה הקובעת. זאת, נוכח המצב הכלכלי החריג שפורט לעיל, המקשה על פירעון חובות בעת הזו. בהתאם לכך, מוצע שלא לבצע בעת הזאת צווי מאסר חדשים כאמור, ובכך לאפשר לחייבים פרק זמן נוסף לצורך תשלום חובותיהם בטרם הפעלת אמצעי זה. הסדר זה עולה בקנה אחד גם עם המאמץ שנעשה בשירות בתי הסוהר להגן ככל האפשר על אוכלוסיית בתי הסוהר מפני הידבקות בנגיף, בין היתר על ידי צמצום של כניסת גורמים מן החוץ לבתי הסוהר, אשר עלולים להגדיל את הסיכון לחשיפת השוהים במתקני שבי"ס להידבקות בנגיף, וגם מטעם זה יש מקום לדחות לפרק זמן מסויים כניסה של חייבים לבתי הסוהר בשל מאסר במקום קנס.

בהתאם לסעיף קטן (א) המוצע, צווי מאסר לביצוע מאסר במקום קנס, לא יועברו מהמרכז לגביית קנסות למשטרת ישראל או לשירות בתי הסוהר, וצווים כאמור שכבר הועברו, לא יופעלו על ידי משטרת ישראל או שירות בתי הסוהר. יובהר כי האמור בסעיף קטן זה מתייחס לפקודות מאסר במקום קנס שטרם הופעלו, ואין בו כדי לשנות ממצבם של אסירים אשר החלו בריצוי מאסר במקום קנס בטרם פרסום החוק.

עוד יובהר, כי דחיית מועד ביצוע מאסר חלף קנס לא יבוא במניין הימים להתיישנות המאסר במקום קנס לפי סעיף 10 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

לצד זאת, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ב) סייג, לפיו הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי אסיר שפוט, שעתיד להשתחרר בתוך שלושה חודשים ממועד פרסום החוק, ואשר סכום הקנס שבשלו הוטל עליו צו מאסר במקום

קנס עומד על 50,000 ₪ או יותר. זאת, נוכח החשיבות המיוחדת שבמיצוי ההליכים לגבי חייבים בעלי חובות גבוהים במיוחד, לצד הקושי שבהחזרתם לכלא בשל צו מאסר במקום קנס במועד מאוחר יותר, לאחר שחרורם מהכלא בסיום עונש המאסר אותו הם מרצים במועד זה.

לסעיף 7

מוצע לקבוע בתוספת השנייה קנסות אשר הוראות חוק זה לא יחולו עליהם. כך מוצע להחריג מהוראות חוק זה את הקנסות המוטלים מכוח תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם) (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה)), התש"ף-2020, קנסות שהטיל בית משפט מכוח תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (תיקון), התש"ף-2020 וכן קנסות שייקבעו במסגרת תקנות שעת החירום או יוטלו על ידי בתי המשפט כדי להתמודד עם התפשטות נגיף הקורונה החדש. קנסות אלו נועדו על מנת להכווין את התנהגות האזרחים בתקופה זו ואכיפתם חיונית להבטחת יישום ההוראות שהוטלו בתקופה זו לצורך שמירה על בריאות הציבור. כמו כן, מוצע להחריג מתחולת החוק קנסות שהוטלו בגין ביזיון של בית משפט, אי ציות לבית דין או הפרעה לדין. זאת, מכיוון שקנסות אלו נועדו לצורך אכיפת הוראות בית המשפט או בית הדין ועל כן יש חשיבות לתחולתם במועד התשלום המקורי. משמעות ההחרגה היא שמועד התשלום של קנסות אלו לא מוארך ויחולו עליהם כל ההוראות הנוגעות לאי תשלום במועד, לרבות תוספת פיגור ונקיטת הליכים לגבייתם.

לסעיף 8

מוצע לקבוע שלשר המשפטים תהיה סמכות להוסיף סוגי קנסות נוספים שחוק זה יחול עליהם וכן להחריג סוגי קנסות מתחולת הוראות החוק.

לסעיף 9

בשל חוסר הוודאות בדבר מועד סיום מצב החירום וההשלכות שיהיו למצב זה על המצב הכלכלי של משקי הבית ועסקים, מוצע להסמיך את שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר להאריך את תוקפה של התקופה הקובעת לתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על חצי שנה. הארכת התקופה הקובעת בנוגע לקנסות המשולמים לרשויות מקומיות או לוועדות תכנון ובניה תהיה גם בהסכמת שר הפנים. אם האריך השר את התקופה הקובעת כאמור, יקבע את תקופת הדחייה בהתאם.

לסעיף 10

מוצע לקבוע שאין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מכל סמכות הקיימת בדין לדחות את מועד תשלום הקנס או להפחית את תוספת הפיגור.